

Академик Рајко Кузмановић, председник
Академије наука и умјетности Републике Српске

ПОЗДРАВНИ ГОВОР

**На Седмом међународном научном скупу о економском
развоју и животном стандарду, одржаном на Паневропском
универзитету „Апеирон“, 27. 10. 2017. године.**

Поштовани председниче Управног одбора,
Поштовани директоре Универзитета,
Уважени ректоре,
Поштовани, академици, професори, научни и стручни радници,
Даме и господо,

Са изразитим задовољством обраћам се овом еминентном скупу. Прије свега, желим да вас поздравим и пожелим вам успјешан рад у име Академије наука и умјетности Републике Српске и у своје име.

Универзитет „Апеирон“, његов Економски факултет и виспрени, млади декан Санел Јакуповић у континуитету, већ седми пут заредом, организују међународни научни скуп о економском развоју и животном стандарду, са различитим темама. Овога пута тема скупа везана је за мала и средња предузећа, њихове перспективе и ограничења. Радује ме што је за овогодишњи скуп одабрана овако актуелна тема, која је уско повезана са стубом привреде европског економског простора и што су учесници скупа из ширег окружења, посебно из Аустрије, као и из свих бивших југословенских република. Увјерен сам да ће учесници скупа, као људи компетентни за ову тему, након дводневног рада на нов начин освијетлити ову проблематику.

Свјесни смо да свјетским капиталом управљају велике транснационалне компаније и економије и да су мала и средња предузећа потиснута у свим сегментима и на свим нивоима, иако та предузећа чине око 90% привредних и других субјеката у свијету. Тешко је данас говорити о економском просперитету када свијет, а поготово наша мала економија, још није дефинитивно изашао из кризе, иако за то постоје озбиљне назнаке. Свијет у којем живимо још

увијек обилује парадоксима и противрјечностима, потресају га економске и политичке кризе, дискриминација, самовоља и неправда. Борба за нови свјетски поредак, доминацију, престиж, моћ и нова тржишта добијају планетарна обиљежја.

Данас је општеприхваћен метод и модел развоја и опоравка прилично урушене привреде онај према којем се мора поћи од оживљавања малих и средњих, тзв. породичних предузећа. Оживљавања таквих предузећа дају релативно брзе резултате. С друге стране, мала и средња предузећа брзо се могу реструктурирати и прилагодити новим условима тржишта. И што је веома важно, развојем малих и средњих предузећа постиже се знатно већа запосленост, што је веома битно у условима попут оних који су карактеристични за нас, односно када је око 24% радно способног становништва незапослено.

Власти у Републици Српској већ нешто предузимају у правцу оживљавања малих и средњих предузећа. С тим у вези, Влада РС је ових дана констатовала да се већ остварује план развоја малих и средњих предузећа и да је број таквих регистрованих предузећа за 3% већи у односу на прошлу годину.

Да би се остварио стратешки план развоја малих и средњих предузећа, укључујући и нека занатска, нужно је да се, поред приватне иницијативе, укључи и држава или државотворне заједнице и да тим субјектима пруже знатно више помоћи.

Помоћ, подстицај и улагање могу бити разноврсни, а као примјер бих навео неколико конкретних.

Прво, да се знатно више улаже у науку, посебно у разне врсте истраживања, јер од 0,08% домаћег бруто производа, колико се издваја за науку у Републици Српској и БиХ, нема велике користи. Познато је да се у развијеном свијету издвајају средства у вриједности од око 3% ДБП, што представља сјајну материјалну подршку.

Друго, нужно је да се издвајају посебни грантови за науку и истраживање, као и друге врсте подстицаја.

И треће, да се максимално поједностави процедура регистрација и пререгистрација предузећа.

Они који праве планове развоја, а то су углавном државни органи, морају се у правом смислу ријечи ослањати на међународни

фактор, јер затвореност у локалне оквире неће дати нарочите резултате. За слободно кретање робе, услуга, капитала и лица мора постојати широк простор, а не ограничена област дјеловања.

Даме и господо, овакви скупови дају снажан подстицај властима, привредницима и предузетним грађанима да још брже и безрезервно раде на развоју малих и средњих предузећа, јер то је императив који нам ово вријеме намеће.

Овим званично отварам скуп, са жељом да буде успјешан.

Хвала!